

Karbon Piyasaları

"Pamuk Eller Cebe"

Elk. Müh. H. Avni Gündüz
havni.gunduz@emo.org.tr

"Bir toplumu aydınlatmak, yönetmekten zordur.. Russo"

Hepimizin kanıksadığı ve genelleşmiş bir davranış biçimimiz var; sıkışmadıkça önlem almayız. Fırsatları kaçırmama fırsatını ise hiç kaçırmayız. Çok uzun yıllardan bu yana en yetenekli yöneticilerimizi seçtik ama bu sonucu ne yazık ki değiştiremedik. Önümüzdeki yıllarda küresel iklim değişikliği nedeniyle çok büyük açmazlara düşeceğimiz öngörülüyor. Önlemleri bugünden başlayarak topyekün almalıyız ki ileride daha fazla sıkışmayalım. Ancak yöneticilerimiz hala havalarda geziyor.

Bu konuda açmaza girecek olanların başında sanayicilerimiz geliyor. Sonuçta biz halk olarak "borç para" buluruz ve istediğimizi yurt dışından getiririz. Toplam borç 600 veya 700 milyar dolar olmuş. Önemli değil, bin milyara kadar yığıtlık yaparız ancak sanayici rekabet edemeyince batır. Yanında üç beş kişiyi de götürür ve bazıları işsiz kalır ama bizi vatan-
daş olarak pek etkilemez. Nasıl olsa daha ucuz mal ya Çin'den gelir ya hindistan'dan. Atasözlerimiz var; "her koyun kendi bacağından asılır"mış.

Kredi kartlarımız sağolsun.

Geçenlerde TÜSİAD bir açıklama yaptı: "Düşük karbon trenine geç bindik" dedi. İklim Platformu'nun düzenlediği "Düşük Karbonlu Büyümenin Finansmanı, Türkiye İçin Seçenekler" konulu konferansta konuşan TÜSİAD Başkanı Ümit Boyner, Türkiye'nin Kyoto Protokolüne 2009 yılında taraf olduğunu belirterek, büyüme nedeniyle artan enerji ihtiyacının yerli ama kalitesiz enerji ile temiz ama ithal ve pahalı enerji arasında ikileme yol açtığını söyledi. Boyner "Yani trene geç ve yanlış bir vagona bindik" dedi.

Türkiye'nin yüksek büyüme ihtiyacı ve düşük karbonlu ekonomiye geçiş arasındaki zorlu ilişkiyi iyi yönetmesi gerekeceğini belirten Boyner, şunları söyledi: "Enerji bileşimini daha az karbon yoğun hale getirmek için çabalarken, büyüme hedeflerimiz enerji talebini artıracak ve enerjide seçimler yapmamız gerekecek. Bir yanda enerjide arz güvenliği hedeflerimiz doğrultusunda kullanabileceğimiz yerli kaynaklarımız bulunuyor, diğer yanda ise daha temiz ancak cari açığımızı artıran kaynaklar var. Bu

mücadele birbiriyle çelişen amaçları bünyesinde barındırıyor ve başarılması görüldüğünden daha zor. Orta ve uzun vadede karbon emisyonlarını görece azaltarak büyümek zorunda kalacağımız bir döneme giriyoruz. Türkiye, İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nde gelişmiş ülkelerle birlikte Ek-1'de yer alan bir ülke. Kyoto Protokolüne ancak 2009'da taraf olabildik. Yani trene geç ve yanlış bir vagona bindik. Bunun uzantısı olarak sistemin temelinde yatan ve başta Çin ve Hindistan olmak üzere bu sistemde baştan itibaren doğru konum almış ülkelere büyük bir yatırım ve finansman akımı yönelten mekanizmalardan yararlanamıyoruz" diyerek finansman sağlanmasının yollarını araştırmamız gereğini dile getirdi. Yani onların derdi para ama canları ilk önce acıyacak olanlar da onlar. Sonuçta yine halkımızdan çıkaracaklardır ama biz ne diyoruz; "el ile gelen düğün bayram"

Finansmanı düşünen sadece bizim işverenler değil. Birleşmiş Milletler de düşünüyor. BM bir raporunda gaz salımlarının kontrolü için önümüzdeki 20 yılda 15 trilyon dolar ye-

nilenebilir enerjiye yatırım yapılması gerektiğini belirtiyor. Yüzyılımızın ortalarına doğru dünyanın enerji ihtiyacının %80'inin yenilenebilir enerjiden sağlanması hedefleniyor. (halen %13)

IPCC (Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli) çalışma grubunun eş başkanı Prof. Ottmar Edenhofer ise 9 Mayıs tarihinde Abu Dabi'de açıklanan raporunda "Yenilenebilir enerji artışı teknik ve siyasi açıdan çok zor" dedi. Çünkü halen borçlarını döndürmekte zorlanan ülkelerin böyle bir yatırıma davet edilmesi büyük bir meydan okuma olarak nitelendiriliyor.

Diğer eşbaşkan Ramon Pichs'in, 120'den fazla araştırmacının üç yılı aşan bir süreçte yapılan araştırmalar sonucunda altını çizdiği nokta kamu

politikalarının yenilenebilir enerji yatırımlarına desteğinin şart olduğudur. Yani kamu destekli hükümet politikaları olmaz ise yenilenebilir enerji kaynaklarının gelişmesi istenildiği gibi olmayacaktır.

IPCC raporundan çıkan bir veri de 2009'da %30'dan fazla büyüyen rüzgar enerjisi yatırımlarının daha uzun dönemlerde fosil yakıtlarla değiştirilmesinin potansiyellerini araştıran 164 adet senaryonun hazırlanmış olmasıdır.

Düşük karbon salımı oranıyla çalışan nükleer santrallerin karbon salımlarının azaltılması için daha ucuz olacağına ilişkin yapılan analizler de bulunmaktadır ancak nükleer santral konusu sadece bir yönüyle ele alınamayacak kadar büyük tehlikeler içeren bir konudur. IPCC raporunda

da 2050 yılına kadar düşük karbonlu yenilenebilirlerin nükleer ve fosil yakıtlardan daha iyi olduğunu gösteren senaryolar bunu desteklemektedir.

Rapor yaklaşık 1000 sayfadır. 194 ülkenin hükümetleri tarafından onaylanmıştır. Raporda: Rüzgar, güneş, okyanus, hidroelektrik, biyoyakıt ve jeotermal teknolojilerinin geliştirilmesine önem verilmesi istenmektedir. Sürekli geliştirme ile direk güneş enerjisinden faydalanma gibi maliyet düşürücü ve yenilenebilirleri destekleyen kamu politikalarının da önemi belirtilmektedir.

Bu arada ülkemizde de sevindirici bir gelişme yaşanmaktadır(!). En kolay yol ne ise önce ona başvurulduğundan ÖTV ve Motorlu Taşıtlar Vergisi sistemi değiştirilerek "pamuk eller cebe" denilecek..

Örgütüne Sahip Çık, Aidatını Öde

Oda Yönetim Kurulumuz, aidat borcu olan üyelerimize ve yeni üye olacak meslektaşlarımıza yönelik olarak geçmiş dönem aidatlarının, ait olduğu yılın aidat bedeli üzerinden yapılandırılarak tahsil edilmesine yönelik karar almıştır. 13 Haziran tarihinden geçerli olmak üzere "Örgütüne Sahip Çık, Aidatını Öde" uygulamasına geçilecektir.

2006 yılı için 5 TL

2007 yılı için 6 TL

2008 yılı için 6 TL

2009 yılı için 7,5 TL

2010 yılı için 7,5 TL

2011 yılı için 9 TL

Ayrıca;

- Çalışmayan üyelerimiz, çalışmadıkları 1 yıllık dönemi SGK kayıtlarıyla belgelenmeleri durumunda ileriye yönelik 1 yıl süreyle aidat alınmayacaktır, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren ya da bir yıllık sürenin sonunda çalışmadıklarını belgelenmeleri durumunda aidat ödeme yükümlülüğü başlayacaktır.
- Emekli olduktan sonra aidat ödeme yükümlülüğü sona eren üyelerimizin tekrar çalışmaya başlamaları durumunda, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren aidat ödeme yükümlülüğü başlayacaktır.
- Yüksek Lisans ve Doktora eğitimine devam eden üyelerimizin çalışmadıklarını 1 yıllık periyotlarla SGK kayıtları ile belgelenmeleri durumunda ileriye dönük 1 yıl süreyle aidat alınmayacaktır, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren ya da bir yıllık sürenin sonunda çalışmadıklarını belgelenmeleri durumunda aidat ödeme yükümlülüğü başlayacaktır
- Askerlik hizmeti yapılan süre için belgelemek kaydıyla aidat alınmayacaktır.
- Yurtdışında geçirilen süre için belgelemek kaydıyla aidat alınmayacaktır.
- TMMOB Ana Yönetmeliği gereğince istifa etmiş üyelerin, tekrar üye kaydedilmesinde yeni kayıt işlemi uygulanacaktır.